

## Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 10 februari 1922 kl. 3 e. m.

*Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 1,  
i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl.  
Maj:t angående upphävande av de personliga avgif-  
terna till stat, landsting och kommun.*

Uti en inom andra kammaren avgiven, till dess femte tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 177, har herr *Hage* hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida och under vilka förhållanden avgifterna till stat, landsting och kommun — mantalspengar, den personliga sjukvårdsavgiften och den personliga folkskoleavgiften — måtte kunna upphävas, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill denna utredning kunde föranleda.

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Som motionären erinrat om, har samma fråga efter framställning av samma motionär varit föremål för behandling av riksdagen dels år 1912 och dels år 1920.

*Frågans  
föregående  
riksdags-  
behandling.*

Vid båda tillfällena har andra kammaren fattat beslut om en skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning i motionens syfte, vid 1912 års riksdag med 96 röster mot 74 och vid 1920 års riksdag utan debatt och votering. Första kammaren, som haft att fatta ståndpunkt med anledning av medkammarens beslut, har emellertid beslutit ej biträda detta, vid 1912 års riksdag utan votering och vid 1920 års riksdag med 54 röster mot 46.

Utskottet får först erinra därom, att sedan den personliga avgiften till prästerskapet successivt upphört på grund av 1910 års prästlöneregler

*Utskottet*

ring, återstå i vårt land endast trenne personliga skatter, en till staten, mantalspenningarna, en till landstinget, sjukvårdsavgiften, och en till kommunen, folkskoleavgiften (fakultativ). Mantalspenningarna erläggas enligt kungl. förordningen den 24 april 1863, ändrad genom kungl. kungörelsen den 25 maj 1894, av alla personer över 18 år med 40 öre för man och 20 öre för kvinna, dock med befrielse för vissa kategorier av invånare. Sjukvårdsavgiften utgår enligt kungl. kungörelsen den 26 augusti 1873 och den 1 juni 1883 till landsting och till städer, som ej deltaga i landsting, med högst 50 öre för varje skattskyldig man och 25 öre för varje skattskyldig kvinna. Slutligen är genom 1907 års folkskolestadga skoldistrikt medgivet att som bidrag till kostnaden för skolväsendet av var och en, som erlägger mantalspenningar, uttaga en avgift av högst 50 öre för man och 25 öre för kvinna.

• Med upptagande av de skäl, som förut anförts till förmån för den av andra kammaren intagna ståndpunkten, får utskottet erinra därom, att de personliga avgifterna äro att betrakta som rudiment från tidigare tillämpade beskattningsmetoder. Den princip, som legat till grund för de personliga avgifterna, har genom införandet i allt större utsträckning av progressiv beskattning helt och hållet underkänts. Då härjämte ifrågasvarande avgifter icke uppgå till några sådana belopp, att de äro av någon större betydelse för vare sig staten eller landstingen och kommunerna, synes det utskottet, att några verkligt vägande skäl icke kunna framföras för deras bibehållande.

Tidigare framförda synpunkter om mantalspenningarna såsom ett uttryck för de skyldigheter mot samhället, som varje medborgare hade att fylla, torde icke böra tillmätas alltför stor betydelse. Vidare har numera kravet på fullgjord skattebetalning såsom villkor för politisk och kommunal rösträtt förlorat i betydelse.

Slutligen må erinras om, att kostnaderna och besväret för ifrågasvarande avgifters debitering, uppbörd och indrivning torde vara betydande i jämförelse med de inflytande beloppen.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att andra kammaren ville för sin del besluta, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, huruvida och under vilka förhållanden de personliga avgifterna till stat, landsting och kommun — mantalspenningar, den personliga sjukvårdsavgiften och den

personliga folkskoleavgiften — måtte kunna upphävas,  
samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill denna  
utredning kan föranleda.

Stockholm den 10 februari 1922.

På utskottets vägnar:

ERIK LAURÉN.

---

Närvarande: herrar *Laurén*, *Andersson* i Rasjön, *Norling*, *Hansson* i Trollhättan,\* *Fjellman*,\*  
*Västberg*, *Johanson* i Hörninge, *Österström*,\* *Lindmark* och *Norsell*.

---

\*Ej närvarande vid justeringen av utlåtandet.